

SET-B

Roll No.

Total No. of Printed Pages—24

718 R/E/DE (R/E)

[Regular/Ex-Regular]

EDU

(Arts)

(For Students registered up to 2020)

(As per Reduced Syllabus)

2 0 2 2 (A)

EDUCATION

ARTS

Full Marks : 70

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks

ଦକ୍ଷିଣ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଥିବା ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଶ୍ନର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କ ସୂଚାଉଛି

*Answer **all** the questions as directed*

ନିର୍ଦ୍ଦେଶମତେ ସମସ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦିଅ

Candidates are required to answer very short answer-type questions serially and continuously

ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ଅତି ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତରମୂଳକ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର

କ୍ରମାବଳରେ ଓ ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ଭାବେ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ

/୨-୧

(Turn Over)

1. Select the correct answer out of the four alternatives given under each sub-question and write it at the answer space : 1×20=20

ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଉପପ୍ରଶ୍ନ ତଳେ ଥିବା ଚାରୋଟି ବିକଳ୍ପ ଉତ୍ତର ମଧ୍ୟରୁ ଠିକ୍ ଉତ୍ତରଟି ବାଛି ଉତ୍ତର ସ୍ଥାନରେ ଲେଖ :

- (a) Which is the real limit of the class interval, 10-14 in educational statistics?

ଶୈକ୍ଷିକ ପରିସଂଖ୍ୟାନରେ '10-14'ର ପ୍ରକୃତ ଶ୍ରେଣୀ ସମ୍ଭାଗ କେତେ?

(i) 9-15

~~(ii) 9.5-14.5~~

(iii) 8.5-15.5

(iv) 8.5-14.5

- (b) In which year J. J. Rousseau wrote the book *Emile*?

ଜେ. ଜେ. ରସୋ କେଉଁ ବର୍ଷ 'ଏମିଲି' ବହିଟିର ରଚନା କରିଥିଲେ?

(i) 1772

(ii) 1768

(iii) 1782

~~(iv) 1762~~

(c) Whose name is associated with the insightful theory of learning?

ଅନ୍ତର୍ଦୃଷ୍ଟି ଶିକ୍ଷଣ ତତ୍ତ୍ୱଟି ସହିତ କାହାର ନାମ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ?

(i) B. F. Skinner

ବି. ଏଫ୍. ସ୍କିନର

(ii) Ivan Pavlov

ଇଭାନ ପାଭଲୋଭ୍

(iii) E. L. Thorndike

ଇ. ଏଲ୍. ଅର୍ଣ୍ଣତାଇକ୍

~~(iv)~~ Kohler

କୋହଲର

(d) Which organization defined 'life-skill' as "abilities for adoptive and positive behavior"?

ଗଠନମୂଳକ ଆଚରଣ ଦ୍ୱାରା ପରିଚ୍ଛିତି ସହ ଖାପ ଖୁଆଇ ନେବାର ସାମର୍ଥ୍ୟକୁ 'ଜୀବନ ଦକ୍ଷତା' ସଂଜ୍ଞା ବୋଲି କେଉଁ ସଂସ୍ଥା କହିଥିଲେ?

(i) National Council of Educational Research and Training (NCERT)

ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଶୈକ୍ଷିକ ଗବେଷଣା ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପରିଷଦ
(ଏନ୍.ସି.ଇ.ଆର୍.ଟି.)

~~(ii)~~ World Health Organization (WHO)

ବିଶ୍ୱ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସଂଗଠନ (ଡବ୍ଲୁ.ଏଚ୍.ଓ.)

(iii) Indian Red Cross Society (IRCS)

ଭାରତୀୟ ରେଡ୍ କ୍ରସ୍ ସୋସାଇଟି
(ଆଇ.ଆର୍.ସି.ଏସ୍.)

(iv) United Nations International
Children's Emergency Fund
(UNICEF)

ସଂଯୁକ୍ତ ରାଷ୍ଟ୍ର ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଶିଶୁମାନଙ୍କର
ଆପାତକାଳୀନ ପାଣ୍ଠି (ୟୁନିସେଫ୍)

(e) In which year G. K. Gokhale vocally
demanded for the introduction of
compulsory primary education in India?

କେଉଁ ବର୍ଷ ଜି. କେ. ଗୋଖଲେ ଭାରତରେ
ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷାର ପ୍ରଚଳନ ପାଇଁ
ଖୋଲାଖୋଲି ଦାବି କରିଥିଲେ?

(i) 1807

(ii) 1937

~~(iii)~~ 1911

(iv) 1945

(f) The other equivalent name of 'basic education' is

ମୌଳିକ ଶିକ୍ଷାର ସମାନ ଅର୍ଥ ବୁଝାଉଥିବା ଅନ୍ୟ ଏକ ନାମ ହେଲା

(i) integral education

ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ଶିକ୍ଷା

(ii) value-based education

ମୂଲ୍ୟବୋଧ-ଭିତ୍ତିକ ଶିକ୍ଷା

~~(iii)~~ nai talim

ନୟି-ତାଲିମ

(iv) universal education

ସାର୍ବଜନୀନ ଶିକ୍ଷା

(g) Who is known as the father of modern educational theory and practice?

'ଆଧୁନିକ ଶିକ୍ଷଣ ତତ୍ତ୍ୱ ଓ ଅଭ୍ୟାସ'ର ଜନକ କିଏ?

~~(i)~~ J. J. Rousseau

ଜେ. ଜେ. ରସୋ

(ii) M. K. Gandhi

ଏମ୍. କେ. ଗାନ୍ଧୀ

(iii) M. Montessori

ଏମ୍. ମଣ୍ଟେସୋରୀ

(iv) Pestalozzi

ପେଷ୍ଟାଲୋଜୀ

(h) Who established Satyabadi Bana Bidyalaya?

ସତ୍ୟବାଦୀ ବନ ବିଦ୍ୟାଳୟ କିଏ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଥିଲେ?

(i) R. N. Tagore

ଆର୍. ଏନ୍. ଟାଗୋର

(ii) Sri Aurobindo

ଶ୍ରୀ ଅରବିନ୍ଦ

~~(iii)~~ Pandit Gopabandhu Das

ପଣ୍ଡିତ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସ

(iv) Mahatma Gandhi

ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ

(i) Who has said, "learning is the modification of behaviour through experience"?

କିଏ କହିଥିଲେ, "ଅନୁଭୂତି ମାଧ୍ୟମରେ ଆଚରଣର ପରିବର୍ତ୍ତନ" ହେଉଛି ଶିକ୍ଷା?

(i) E. L. Thorndike

ଇ. ଏଲ୍. ଅର୍ଣ୍ଣଲ୍ଡ୍

(ii) B. F. Skinner

ବି. ଏଫ୍. ସ୍କିନର

~~(iii)~~ Gates

ଗେଟ୍ସ

(iv) Crow and Crow

କ୍ରୋ ଏବଂ କ୍ରୋ

(j) Who has propounded the 'trial and error' theory of learning?

ଶିକ୍ଷାର 'ପ୍ରଯତ୍ନ-ପ୍ରମାଦ' ତତ୍ତ୍ୱଟିକୁ କିଏ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ?

(i) B. F. Skinner

ବି. ଏଫ୍. ସ୍କିନର

(ii) Crow and Crow

କ୍ରୋ ଏବଂ କ୍ରୋ

~~(iii)~~ E. L. Thorndike

ଇ. ଏଲ୍. ଥର୍ଣ୍ଣଡାଇକ୍

(iv) Kohler

କୋହଲର

(k) The word, 'motivation' is derived from the Latin word

'ଅଭିପ୍ରେରଣା' (ମୋଟିଭେସନ୍) ଶବ୍ଦଟି କେଉଁ ଲାଟିନ୍ ଶବ୍ଦରୁ ଉଦ୍ଭୂତ?

(i) movere / ମୋଭରେ

(ii) mover / ମୁଭର

(iii) motor / ମୋଟର

(iv) motum / ମୋଟମ୍

(l) Which Article of the Indian Constitution provides 'Right to Education'?

ଆମ ସମ୍ବିଧାନର କେଉଁ ଧାରାଟିରେ 'ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାର' ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଛି?

~~(i) Article 21A~~

~~ଧାରା 21A~~

(ii) Article 45

ଧାରା 45

(iii) Article 71

ଧାରା 71

(iv) Article 43

ଧାରା 43

(m) Who was the Chairman of the National Emotional Integration Committee?

'ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ମାନସିକ ଉଦ୍‌ଭାବନା ସଂହତି' ସମିତିର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ କିଏ ଥିଲେ?

(i) Sri Prakasa

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ

(ii) Dr. S. Radhakrishnan

ଡଃ ଏସ୍. ରାଧାକ୍ରିଷ୍ଣନ

~~(iii) Dr. Sampurnananda~~

~~ଡଃ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣାନନ୍ଦ~~

(iv) Dr. D. S. Kothari

ଡଃ ଡି.ଏସ୍. କୋଠାରି

(n) Which day is observed as the World Environment Day?

କେଉଁ ଦିନ 'ବିଶ୍ୱ ପରିବେଶ ଦିବସ' ପାଳିତ ହୁଏ ?

(i) 1st April

ଏପ୍ରିଲ 1 ତାରିଖ

(ii) 22nd April

ଏପ୍ରିଲ 22 ତାରିଖ

~~(iii) 5th June~~

ଜୁନ 5 ତାରିଖ

(iv) 26th January

ଜାନୁୟାରୀ 26 ତାରିଖ

(o) In which year was the Central Water Pollution Board set up by the Government of India?

କେଉଁ ବର୍ଷ ଭାରତ ସରକାର 'କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଜଳ ପ୍ରଦୂଷଣ ପରିଷଦ' ଗଠନ କରିଥିଲେ ?

(i) 1971

(ii) 1977

(iii) 1961

~~(iv) 1974~~

(Turn Over)

(p) Which of the following is a life skill?

ନିମ୍ନୋକ୍ତ କେଉଁଟି ଜୀବନ କୌଶଳ ଶିକ୍ଷାର ଉଦାହରଣ?

(i) Self-awareness

ଆତ୍ମ-ସଚେତନ

(ii) Self-concept

ଆତ୍ମ-ପ୍ରତ୍ୟୟ

(iii) Self-affirmation

ଆତ୍ମ-ପ୍ରତିଷ୍ଠା

(iv) Self-esteem

ଆତ୍ମ-ସମ୍ମାନ

(q) Who defined "statistics as the science of estimates and probabilities"?

'ପରିସଂଖ୍ୟାନ' ବିଷୟଟିକୁ 'ଆକଳନ ଓ ସମ୍ଭାବନାର ବିଜ୍ଞାନ' ବୋଲି କିଏ କହିଥିଲେ?

(i) J. P. Guilford

ଜେ. ପି. ଗିଲ୍‌ଫୋର୍ଡ

(ii) Benjamin Fruchter

ବେଞ୍ଜାମିନ୍ ଫ୍ରୁଚ୍ଟର

~~(iii)~~ Boddington

ବୋଡ଼ିଂଟନ୍

(iv) Rawat

ରାଓଟ

(r) In which year was the Bana Bidyalaya established?

'ବନ ବିଦ୍ୟାଳୟ' କେଉଁ ବର୍ଷ ସ୍ଥାପନ ହୋଇଥିଲା?

(i) 1919

(ii) 1920

~~(iii)~~ 1909

(iv) 1921

(s) Who had given more stress on the 'craft-centred' education?

'ଧନା କୈନ୍ଦ୍ରିକ ଶିକ୍ଷା' ଉପରେ କିଏ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଛନ୍ତି?

(i) Gopabandhu Das

ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସ

~~(ii)~~ Mahatma Gandhi

ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ

(iii) Rabindranath Tagore

ରବିନ୍ଦ୍ରନାଥ ଟାଗୋର

(iv) Sri Aurobindo

ଶ୍ରୀ ଅରବିନ୍ଦ

(t) Who had advocated the theory of learning through 'conditioning'?

'ଉଦ୍ଦିପନ-ପ୍ରତିକ୍ରିୟା' ମାଧ୍ୟମରେ ଶିକ୍ଷଣ ତତ୍ତ୍ୱକୁ କିଏ ପ୍ରସ୍ତାବନା କରିଥିଲେ ?

(i) B. F. Skinner

ବି. ଏଫ୍. ସ୍କିନର

(ii) Ivan Pavlov

ଇଭାନ ପାଭଲୋଭ

(iii) E. L. Thorndike

ଇ. ଏଲ୍. ଅର୍ଣ୍ଣଡାଉଜ୍

2. Choose the correct answer :

1×15=15

ସଠିକ୍ ଉତ୍ତରଟି ବାଛି ଲେଖ :

(a) According to the views of _____, learning is the outcome of readiness, repetition and effect.

_____ଙ୍କ ମତ ଅନୁଯାୟୀ, ଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରସ୍ତୁତି, ପୁନରାବୃତ୍ତି ଏବଂ ପରିଣାମର ଫଳ।

~~(i)~~ E. L. Thorndike / ଇ. ଏଲ୍. ଥର୍ଣ୍ଡାଇକ୍

(ii) B. F. Skinner / ବି. ଏଫ୍. ସ୍କିନର

(iii) I. Pavlov / ଆଇ. ପାଭଲଭ

(iv) G. A. Kimble / ଜି. ଏ. କିମ୍ବଲ

(b) Elementary education is recognized as _____ for all children in the age group 6-14.

ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷାକୁ _____ ଭାବେ 6-14 ବର୍ଷର ସମସ୍ତ ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି।

(i) moral responsibility / ନୈତିକ ଦାୟିତ୍ୱ

(ii) social responsibility / ସାମାଜିକ ଦାୟିତ୍ୱ

~~(iii)~~ fundamental right / ମୌଳିକ ଅଧିକାର

(iv) fundamental duty / ମୌଳିକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ

(c) Stockholm Conference on Environment was held in the year

ଷ୍ଟକହୋମ ସମ୍ମିଳନୀ _____ ମସିହାରେ ହୋଇଥିଲା।

(i) 1970

~~(ii)~~ 1972

(iii) 1986

(iv) 1977

(d) When you want to describe group performance in numerals, which subject is to be used?

ଯେତେବେଳେ ତମେ ଦଳଗତ ପ୍ରଦର୍ଶନକୁ ସଂଖ୍ୟାରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବାକୁ ଚାହୁଁ, କେଉଁ ବିଷୟ ବ୍ୟବହାର କରୁଛୁ?

(i) Psychology / ମନୋବିଜ୍ଞାନ

(ii) Education / ଶିକ୍ଷା

~~(iii)~~ Statistics / ପରିସଂଖ୍ୟାନ

(iv) Mathematics / ଗଣିତ

(e) A student takes interest to learn for the sake of knowledge. What type of motivation is it?

ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ଛାତ୍ର ଜ୍ଞାନ ଅର୍ଜନ କରିବା ପାଇଁ ଶିଖିବାକୁ ଉତ୍ସାହ ନିଏ, ତାହା କି ପ୍ରକାରର ପ୍ରେରଣା?

(i) Intrinsic / ଆନ୍ତଃ

(ii) Extrinsic / ବାହ୍ୟ

(iii) Love for books / ପୁସ୍ତକ ପିପାସା

(iv) Achievement / ଉପଲବ୍ଧି

(f) 'Conditioned response' theory of learning is propounded by _____.

'ଅନୁବନ୍ଧିତ ଅନୁକ୍ରିୟା' ଶିକ୍ଷଣ ତତ୍ତ୍ୱ _____ କ ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପନା କରାଯାଇଥିଲା।

(i) B. F. Skinner / ବି. ଏଫ୍. ସ୍କିନର

(ii) E. L. Thorndike / ଇ. ଏଲ୍. ଅର୍ଣ୍ଣଷ୍ଟାଡାକ୍

(iii) Crow and Crow / କ୍ରୋ ଏବଂ କ୍ରୋ

(iv) Ivan Pavlov / ଇଭାନ ପାଭଲଭ୍

(g) _____ method of teaching was advocated by Rousseau.

_____ ଶିକ୍ଷାଦାନ ପ୍ରଣାଳୀ ରଷୋଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପନା କରାଯାଇଥିଲା।

~~(i) Direct / ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ~~

(ii) Indirect / ପରୋକ୍ଷ

(iii) Synthetic / ସଂଶ୍ଳେଷଣାତ୍ମକ

(iv) Heuristic / ଆବିଷ୍କାର

(h) Education, which is linked with food, cloth and shelter, is

ଯେଉଁ ଶିକ୍ଷା ଖାଦ୍ୟ, ବସ୍ତ୍ର ଓ ବାସଗୃହ ସହ ଜଡ଼ିତ, ତାକୁ _____ କୁହାଯାଏ।

(i) basic education / ମୌଳିକ ଶିକ୍ଷା

(ii) integral education / ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ଶିକ୍ଷା

(iii) universal education / ସାର୍ବଜନୀନ ଶିକ୍ଷା

(iv) essential education / ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ଶିକ୍ଷା

(i) In statistics, the characteristics on which individuals differ are called

ପରିସଂଖ୍ୟାନରେ ଯେଉଁଠି ବ୍ୟକ୍ତି-ବ୍ୟକ୍ତି ମଧ୍ୟରେ ଭିନ୍ନତା ଦେଖାଏ ତାକୁ _____ କହନ୍ତି।

(i) data / ତଥ୍ୟ

(ii) score / ଲଘ୍ଵାଙ୍କ

(iii) variable / ଚଳ

~~(iv) diversity / ଭିନ୍ନତା~~

(i) Coping with stress is classified as _____ skill.

ମାନସିକ ଚାପ ସହଜରେ କରିବାକୁ _____ ଦକ୍ଷତା କୁହାଯାଏ।

(i) social / ସାମାଜିକ

(ii) thinking / ଚିନ୍ତନ

(iii) problem-solving / ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ

~~(iv) emotional / ଭାବାବେଗ ଜନିତ~~

(k) _____ has said that, "National Integration cannot be built by brick and mortar."

_____ କହିଛନ୍ତି ଯେ, "ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ସଂହତି ଇଟା, ସିମେଣ୍ଟ ଦ୍ୱାରା ତିଆରି ହୁଏ ନାହିଁ"।

(i) Pt. Nehru

ପଣ୍ଡିତ ନେହରୁ

(ii) Mahatma Gandhi

ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ

~~(iii)~~ Dr. S. Radhakrishnan

ଡଃ ଏସ୍. ରାଧାକୃଷ୍ଣନ

(iv) Dr. Zakir Hussain

ଡଃ ଜାକିର ହୁସେନ୍

(l) The RTE Act came into force on _____.

ଆର୍.ଟି.ଇ. ଆକ୍ଟ _____ ଠାରୁ ଲାଗୁ ହେଲା।

~~(i)~~ 1st April, 2010

1 ଏପ୍ରିଲ, 2010

(ii) 31st March, 1986

31 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1986

(iii) 2nd April, 2009

2 ଏପ୍ରିଲ, 2009

(iv) 1st April, 1992

1 ଏପ୍ରିଲ, 1992

(m) The value of mode for the scores 2, 3, 6, 9, 5, 4, 3, 7 and 3 shall be

2, 3, 6, 9, 5, 4, 3, 7 ଓ 3 ଏହି ଲଘୁଆଙ୍କଗୁଡ଼ିକର ଗରିଷ୍ଠକର ମାନ ହେବ

(i) 2

~~(ii) 3~~

(iii) 4

(iv) 5

(n) Satyabadi Bana Bidyalaya was a _____ school

ସତ୍ୟବାଦୀ ବନ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଗୋଟିଏ _____ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଥିଲା।

(i) regular

ନିୟମିତ

(ii) weekend

ସପ୍ତାହାନ୍ତ

~~(iii) Residential~~

ଆବାସିକ

(iv) half-day

ଅର୍ଦ୍ଧ ଦିବସୀୟ

(o) Who advocated negative education?

କିଏ ନାସ୍ତିବାଚକ ଶିକ୍ଷାର ପ୍ରବକ୍ତା?

(i) Gandhi

ଗାନ୍ଧୀ

(ii) Aurobindo

ଅରବିନ୍ଦ

~~(iii)~~ Rousseau

ରଷୋ

(iv) Dewey

ଡୁଏଇ

3. Answer any ten of the following questions
in 2 to 3 sentences each : 2×10=20

ନିମ୍ନଲିଖିତ ବ୍ୟାକାଶକ ମଧ୍ୟରୁ ଯେକୌଣସି ଦଶଟିର ଉତ୍ତର
2 ବା 3ଟି ବାକ୍ୟରେ ଲେଖ :

(a) Write any two reasons of failure of basic
education.

ମୌଳିକ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାର ବିଫଳତାର ଯେକୌଣସି ୨ଟି
କାରଣ ଦର୍ଶାଅ।

(b) State any three methods of teaching
suggested by Rousseau.

ରଷୋଙ୍କ ମତ ଅନୁସାରେ ଯେକୌଣସି ୩ଟି ଶିକ୍ଷଣ
ପଦ୍ଧତି ଉଲ୍ଲେଖ କର।

- (c) Give any three factors of learning.
ଶିକ୍ଷଣକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଥିବା ଯେକୌଣସି ଏକ କାରକ
ଉଲ୍ଲେଖ କର।
- (d) Write the names of three stages of
learning by insight.
ଅନ୍ତର୍ଦୃଷ୍ଟି ଶିକ୍ଷଣର ଏକ ପର୍ଯ୍ୟାୟର ନାମ ଲେଖ।
- (e) State the role of reward and punishment
in motivation.
ଅଭିପ୍ରେରଣାରେ ପୁରସ୍କାର ଓ ଦଣ୍ଡର ଭୂମିକା କ'ଣ?
- (f) State any three functions of educational
statistics.
ଶୈକ୍ଷିକ ପରିସଂଖ୍ୟାନର ଯେକୌଣସି ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ
କ'ଣ?
- (g) State any two uses of 'mode'.
'ଗରିଷ୍ଠକ'ର ଯେକୌଣସି ଦୁଇ ବ୍ୟବହାର ଲେଖ।
- (h) What are the different types of
'motivation'?
'ଅଭିପ୍ରେରଣା'ର ପ୍ରକାରଭେଦ ଲେଖ।
- (i) Write any two educational implications
of 'insightful learning'.
'ଅନ୍ତର୍ଦୃଷ୍ଟି ଶିକ୍ଷଣ'ର ଯେକୌଣସି ଦୁଇ ନିହିତାର୍ଥ ଦର୍ଶାଅ।

- (j) Write any two features of 'learning'.
'ଶିକ୍ଷଣ' କ୍ରିୟାର ଯେକୌଣସି ୨ଟି ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଲେଖ।
- (k) State any two views of Rousseau on negative education.
ନାସ୍ତିବାଚକ ଶିକ୍ଷା ଉପରେ ରସୋଙ୍କର ଯେକୌଣସି ୨ଟି ମତ ପ୍ରକାଶ କର।
- (l) Write any two causes of failure of Satyabadi system.
ସତ୍ୟବାଦୀ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିଫଳ ହେବାର ଯେକୌଣସି ୨ଟି କାରଣ ଦର୍ଶାଅ।
- (m) Highlight any two features of basic education.
ମୌଳିକ ଶିକ୍ଷାର ଯେକୌଣସି ୨ଟି ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଲେଖ।
- (n) State any two effects of noise pollution.
ଶବ୍ଦ ଦୂଷଣର ଯେକୌଣସି ୨ଟି ପରିଣାମ ଲେଖ।
- (o) Write any two obstacles of National Integration.
ଜାତୀୟ ସଂହତି ପଥରେ ଯେକୌଣସି ୨ଟି ଅଡ଼ରାୟ ଲେଖ।
- (p) What is 'wastage'?
ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ 'ଅପଚୟ' କ'ଣ?

4. Answer any *three* of the following questions
in 6 to 7 sentences each : 5×3=15

ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନ ମଧ୍ୟରୁ ଯେକୌଣସି 3ଟି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର 6 ବା
7ଟି ବାକ୍ୟରେ ଲେଖ :

- (a) Discuss the importance of educational statistics for the teacher.

ଶୈକ୍ଷିକ ପରିସଂଖ୍ୟାନ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ପାଇଁ କେତେ ଦରକାରୀ
ଆଲୋଚନା କର।

- (b) Compute mean from the following distribution of scores :

ନିମ୍ନୋକ୍ତ ତଥ୍ୟ ବିତରଣରୁ ମାଧ୍ୟମାନ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର :

Class Interval (Scores) Frequency
ଶ୍ରେଣୀ ଅନ୍ତରାଳ (ସମ୍ଭାଗ) ପୌନଃପୁନଃ

0-4	1
5-9	3
10-14	2
15-19	5
20-24	9
25-29	6
30-34	4
35-39	1
40-44	2

33

(Turn Over)

- (c) Write the remedial measures suggested by the Education Commission to minimize the wastage and stagnation at the primary level.

ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ପୁରରେ ଅପଚୟ ଏବଂ ଆବଦ୍ଧତା କମ୍ କରିବାକୁ ଶିକ୍ଷା ଆୟୋଗ କ'ଣ କ'ଣ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଛନ୍ତି ?

- (d) Discuss the role of education in fostering the feeling of nationalism among the children.

ଶିଶୁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଜାତୀୟତାବୋଧର ବିକାଶ ପାଇଁ ଶିକ୍ଷାର ଭୂମିକା କ'ଣ ?

- (e) Discuss school environment related factors affecting learning.

ଶିକ୍ଷଣର ପ୍ରଭାବିତ କରୁଥିବା ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିବେଶ ସଂପର୍କିତ କାରକଗୁଡ଼ିକୁ ଆଲୋଚନା କର।

- (f) Discuss the techniques of classroom motivation.

ଶ୍ରେଣୀଗୃହରେ ଅଭିପ୍ରେରଣା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ କୌଶଳଗୁଡ଼ିକୁ ଆଲୋଚନା କର।